

Socjologia medycyny w zdrowiu publicznym

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Zdrowiu		Cykl dydaktyczny 2020/21
Kierunek studiów Zdrowie Publiczne		Rok realizacji 2020/21
Poziom kształcenia drugiego stopnia		Języki wykładowe Polski
Forma studiów stacjonarne		Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów
Profil studiów ogólnoakademicki		Obligatoryjność obowiązkowy
Dyscypliny Nauki o zdrowiu, Nauki socjologiczne		Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin pisemny
Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak		
Koordinator przedmiotu	Grzegorz Wójcik	
Prowadzący zajęcia	Grzegorz Wójcik, Barbara Woźniak	

Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin pisemny	Liczba punktów ECTS 2.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 15, ćwiczenia: 15	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Pokazanie, w jaki sposób osiągnięcia teoretyczne i empiryczne socjologii medycyny mogą być wykorzystane w zdrowiu publicznym.
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
-----	-------------------	-------------------------------	--------------------

Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	postawy w zdrowiu i w chorobie różnych grup społecznych w zależności od wieku, płci, wykształcenia, statusu społeczno-ekonomicznego, uwarunkowań kulturowych (w tym religijnych)	ZDP_KDR_W03, ZDP_KDR_W08, ZDP_KDR_W09	egzamin pisemny
W2	rolę sieci relacji społecznych, zasobów społecznych, kapitału społecznego dla budowania przyszłych zachowań związanych ze zdrowiem oraz podnoszenia jakości życia uwarunkowanej stanem zdrowia w różnych grupach osób, które przeszły leczenie z powodu głównych chorób cywilizacyjnych, a także rolę partycypacji społecznej i aktywności społecznej w reintegracji osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych	ZDP_KDR_W01, ZDP_KDR_W29	egzamin pisemny
W3	podstawowe zasady współpracy pomiędzy zespołem terapeutycznym a pacjentem sprzyjające satysfakcji pacjenta z otrzymywanych usług medycznych	ZDP_KDR_W07, ZDP_KDR_W21	egzamin pisemny
W4	sposoby funkcjonowania instytucji medycznych z perspektywy różnych teorii socjologicznych, zasad współpracy w oparciu o interakcje „twarzą w twarz” Goffmana oraz uwarunkowania prowadzące do dysfunkcyjności instytucji medycznych	ZDP_KDR_W07, ZDP_KDR_W18	egzamin pisemny
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	zorganizować warunki zapewniające satysfakcję pacjenta z usług medycznych (uwzględniając organizację dostępności usług medycznych oraz właściwe relacje między personelem medycznym a pacjentem)	ZDP_KDR_U07, ZDP_KDR_U08	projekt
U2	wykorzystać swoją wiedzę teoretyczną dla wskazania podstawowych determinantów społecznych warunkujących stan zdrowia różnych grup społecznych	ZDP_KDR_U01, ZDP_KDR_U11	projekt
U3	wykorzystać wiedzę o nierównościach społecznych, sieci relacji społecznych, patologjach społecznych, wykluczeniu i dyskryminacji społecznej dla kształtowania wyzwań stojących przed zdrowiem publicznym	ZDP_KDR_U09, ZDP_KDR_U10, ZDP_KDR_U13	projekt
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	podjęcia w sposób świadomy działań zmierzających do wyeliminowania zachowań antyzdrowotnych wśród osób, z którymi wchodzi w relacje społeczne z racji wykonywanej pracy	ZDP_KDR_K04, ZDP_KDR_K05, ZDP_KDR_K09	obserwacja pracy studenta, projekt

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	15
ćwiczenia	15
przygotowanie projektu	10

przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Socjologia medycyny – podstawowe zagadnienia, profesjonalne i laickie koncepcje zdrowia i choroby. (2 godz.)	W1	wykład
2.	Nierówności w stanie zdrowia: klasa społeczna i styl życia (2 godz.)	W1, W2	wykład
3.	Kultura a zdrowie. Migracje a zdrowie. (2 godz.)	W1, W2	wykład
4.	Rola kapitału społecznego, sieci społecznych i wsparcia społecznego w zachowaniu zdrowia. (2 godz.)	W2, U3	wykład
5.	Postawy społeczne (teoria) (2 godz.)	W3, W4	wykład
6.	Badania nad jakością życia uwarunkowaną stanem zdrowia jako źródło informacji o potrzebach zdrowotnych chorych/pacjentów i stopniu satysfakcji z przebytego leczenia/opieki. Rola badań nad jakością życia uwarunkowana stanem zdrowia w podnoszeniu komunikacji pomiędzy personelem a pacjentem. Koncepcja społeczeństwa remisji. (2 godz.)	W2, W3, K1	wykład
7.	Funkcjonowanie organizacji formalnych na przykładzie szpitala. Role w instytucjach Koncepcja instytucji totalnych E. Goffmana. Dewiacje w instytucjach ochrony zdrowia. (3 godz.)	W4, U3	wykład
8.	Socjologia medycyny - wprowadzenie. Biomedyczny a biopsychospołeczny model zdrowia, społeczny wymiar zdrowia i choroby (1 godz.)	W1, U1, U2	ćwiczenia
9.	Nierówności społeczne (płeć, wiek, etniczność, stan cywilny) a stan zdrowia. (2 godz.)	W1, U2, U3, K1	ćwiczenia
10.	Rodzina, nowe formy życia rodzinnego. Rodzina w sytuacji choroby przewlekłej, niepełnosprawności i starości. (2 godz.)	W2, U2, U3, K1	ćwiczenia
11.	Starość i starzenie się społeczeństw. Opieka w rodzinie nad osobą starszą (problemy opiekunów, opieka jako proces emocjonalny, ambiwalencja międzypokoleniowa, „sandwich generation”). (2 godz.)	W1, U3, K1	ćwiczenia

12.	Dyskryminacja, uprzedzenia i stereotypy. Strategie osłabiania stereotypów. Stygmatyzacja w koncepcjach Goffmana, Link i Phelan, Thoits. Postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnościami. Stres zawodowy na przykładzie zawodów medycznych. Zjawisko mobbingu (4 godz.)	W1, W4, U1, U2, U3	ćwiczenia
13.	Leczenie jako proces społeczny. Modele relacji personel medyczny-pacjent, komunikacja na linii personel medyczny-pacjent i jej zakłócenia. (2 godz.)	W3, W4, U1	ćwiczenia
14.	Śmierć i umieranie jako zjawiska społeczne. Postawy społeczne wobec eutanazji i transplantacji narządów. (2 godz.)	W1, K1	ćwiczenia

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Dyskusja, Metoda problemowa, Metoda przypadków, Praca w grupie, Seminarium, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin pisemny	Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest: obecność na ćwiczeniach, aktywny udział na ćwiczeniach, przygotowanie prezentacji/projektu. Zaliczenie w formie egzaminu testowego obejmuje część wykładową i ćwiczeniową. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest otrzymanie minimum 60% punktów z egzaminu. Do egzaminu dopuszczone jedynie osoby, które zaliczyły ćwiczenia. Punkty z ćwiczeń zostaną wliczone do oceny końcowej z przedmiotu.
ćwiczenia	obserwacja pracy studenta, projekt	Przygotowanie i przedstawienie na zajęciach projektu w formie prezentacji grupowej/projektu (2-3 osoby) z wykorzystaniem literatury przedmiotu.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość podstaw socjologii i problemów społecznych oraz metod badań społecznych.

Literatura

Obowiązkowa

- Ostrowska A. (red.) (2009), Socjologia medycyny. Podejmowane problemy, kategorie analizy, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa
- Skrzypek M. (red.) (2013), Socjologia medycyny w multidyscyplinarnych badaniach humanizujących biomedycynę, Wydawnictwo KUL, Lublin
- Tobiasz-Adamczyk B. (2002), Relacja lekarz-pacjent w perspektywie socjologii medycyny, CMUJ, Kraków
- Gałaszka M., Wieczorkowska M. (red.) (2012), Społeczne, kulturowe i polityczne uwarunkowania ryzyka zdrowotnego, Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego w Łodzi Łódź.

Dodatkowa

- Chmiel S. (2016), Społeczne i kulturowe uwarunkowania martwego dawstwa narządów, Wydawnictwo Amelia Siewiorek, Białystok
- Tobiasz-Adamczyk B. (red.) (2013), Od socjologii medycyny do socjologii żywienia, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków
- Tobiasz-Adamczyk B. (2012), „Życie w ramach” wyznaczonych chorobą nowotworową – rola socjologii medycyny, Przegląd Socjologiczny, 61 (2): 81-118

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
ZDP_KDR_K04	Absolwent jest gotów do zaangażowania się w promocję idei zdrowia publicznego i zainteresowania problemami polityki społecznej i zdrowotnej różnych grup odbiorców
ZDP_KDR_K05	Absolwent jest gotów do podejmowania współpracy z różnymi instytucjami w działaniach na rzecz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa
ZDP_KDR_K09	Absolwent jest gotów do podejmowania w dyskusji i konkretnych działaniach istotnych kwestii socjalnych i zdrowotnych, ważnych również dla grup dyskryminowanych
ZDP_KDR_U01	Absolwent potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w celu dostrzegania, obserwacji i interpretacji zjawisk w zakresie zdrowia populacji
ZDP_KDR_U07	Absolwent potrafi stosować techniki skutecznego komunikowania się społecznego i interpersonalnego i ocenia jakość komunikowania w różnych sytuacjach społecznych
ZDP_KDR_U08	Absolwent potrafi pracować w zespole nad rozwiązywaniem wybranego problemu zdrowia publicznego w roli członka i kierującego integrując wiedzę teoretyczną z praktyką
ZDP_KDR_U09	Absolwent potrafi zaplanować działania integracyjne i wspierające dla interwencji z zakresu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej
ZDP_KDR_U10	Absolwent potrafi zidentyfikować bariery we wdrażaniu edukacji zdrowotnej w społeczności lokalnej oraz zastosować odpowiednie metody komunikacyjne realizując konkretne programy edukacyjne
ZDP_KDR_U11	Absolwent potrafi zastosować wiedzę na temat jakości życia uwarunkowanej zdrowiem dla rozwiązywania problemów osób chorych przewlekle i niepełnosprawnych
ZDP_KDR_U13	Absolwent potrafi planować działania na rzecz zwiększania świadomości społecznej w zakresie środowiskowych zagrożeń zdrowia
ZDP_KDR_W01	Absolwent zna i rozumie modele i narzędzia epidemiologiczne oraz zasady i metody prewencji chorób zakaźnych i niezakaźnych, w tym związanych z jakością środowiska, stylem życia, sposobem żywienia oraz innymi czynnikami ryzyka zdrowotnego
ZDP_KDR_W03	Absolwent zna i rozumie tematykę nierówności w zdrowiu i różne modele je wyjaśniające
ZDP_KDR_W07	Absolwent zna i rozumie zasady funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za działania prozdrowotne i prospołeczne oraz monitorowania realizowanych przez nie strategii
ZDP_KDR_W08	Absolwent zna i rozumie zagadnienia dotyczące teoretycznych podstaw oraz metod badań przekonań i zachowań zdrowotnych oraz ich uwarunkowań
ZDP_KDR_W09	Absolwent zna i rozumie podstawowe teorie i koncepcje socjologiczne pozwalające zrozumieć rolę badań socjomedycznych czynników społeczno-kulturowych w zdrowiu publicznym
ZDP_KDR_W18	Absolwent zna i rozumie zasady i procedury akredytacji zakładów opieki zdrowotnej
ZDP_KDR_W21	Absolwent zna i rozumie w podstawowym zakresie zasady interakcji społecznych
ZDP_KDR_W29	Absolwent zna i rozumie metody redukcji i radzenia sobie ze stresem w miejscu pracy i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu